

IZJAVA SVEDOKA

Ime i prezime: ██████████

Rođena: 1948.

Mesto stanovanja: selo Trošanji

Noći smo provodili u šumi na levoj obali Drine. Tako smo se osećali sigurnije. Znali smo da smo opkoljeni. Tog jutra, 3.jula 1992. začuli su se pucnji. Bilo je tačno 6 časova i 15 minuta kada su se pojavili Srbi obučeni u maskirne uniforme. U tom napadu ubijeni su: EDEM BARLOV, SELMAN KOBELJAR, IZET ČOLO i SELIMA PEKAS. Videla sam kada su ranili ██████████ i ██████████. ██████████ u glavu, nogu i rame, a ██████████ u ruku. Malog ██████████ su pogodili u nogu, a majka FADILA koja ga je držala u naručju ostala je na mestu mrtva.

Nas preživele saterali su u grupe i počinju da maltretiraju. Posebno muškarce. Gledala sam kako mog starijeg sina ██████████ (rođen 1967) udaraju puškom po glavi. Krv mu je tekla niz telo. Svukli su mu kožnu jaknu, a onda su iz džepova izvukli sva lična dokumenta i pocepali. Jedan od njih uzeo mu je sat sa ruke. Mlađem sinu ██████████ (rođen 1969) palili su cigarete po vratu. Ne znam ko su bili ti Srbi, ali sam čula kada je jedan mlađi čovek povikao: „Evo moga školskog druga”, dok je drugi četnik, udarajući mog mlađeg sina vikao: „Ovo je moj školski drug, moj ratni plen”. Nosio je pušku i debelo drvo kojim ga je udarao.

Većina tih Srba nosila je rukavice sa odsečenim prstima i bili su obeleženi belom trakom oko ruke. Kada je ██████████ povikala onome što je tukao mog mlađeg sina: „Zaboga, što njega tučete, šta vam je on kriv”, on je udario onim drvetom po glavi, a mene po vratu.

To maltretiranje je na neki način prekinuo jedan od njih rečima: „Što ih tučete, neću ih ja prebijene vući”. Tada su nama ženama rekli da sa decom krenemo napred, a da muškarci idu iza nas. Išli smo tako nekih pedesetak metara i došli do jedne livade. Tu su nas čekale njihove Vojvode. Prepoznala sam GOJKA JANKOVIĆA, PERU JANKOVIĆA i MILETA IVANOVIĆA zvanog Taksista. Drugi mi nisu bili poznati. Počeli su da nas tuku. ██████████ su terali da se krsti i da ljubi krst. Od mene je jedan tražio devize kao uslov da mi ne ubiju sina.

Nas žene i decu odvođe u naselje BUK BIJELA u MJEŠAJIMA. Tada sam poslednji put videla decu. Dok smo išli prema tom selu, zaobilaznim putem, videla sam kako gore kuće u selu Trošanji. Uveli su nas u radničke kolibe koje su tu bile od ranije i trebalo je da služe za smeštaj radnika koji će graditi hidroelektranu. Uzeli su nam novac, zlato i sve vrednije stvari koje smo poneli sa sobom. Odmah su izdvojili nekoliko žena i odveli ih nekuda. Videla sam kada su odveli ██████████ (19 godina), ██████████ (15 godina), ██████████ (16 godina), ██████████ (23 godina) i ██████████ (25 godina). ██████████ su vratili svu krvavu od izivljavanja.

Oko 16 časova istog dana odvođe nas autobusom u SREDNJOŠKOLSKI CENTAR u Foči. Tu je bila njihova komanda. Glavni komandant se zvao MITAR ŠIPČIĆ. Nema jedno oko. Znam da je sa Broda i da je radio je u laboratoriji.

Sve nas smeštaju u jednu sobu. U drugim sobama je već bilo zarobljenika. Opet je počelo maltretiranje. Posebno je bila gruba jedna plava, mršava žena u civilu. Psovala nam je majku i govorila da treba da idemo Aliji da nas on hrani.

Svakodnevno su odvodili žene i devojke u prazne muslimanske kuće i stanove. Redovno su odvodili [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]. Vraćale su se uplakane. Pričale su nam da su ih odjednom silovala po dva četnika ili bi po dvojica imali odnos u isto vreme sa po dve žene.

Nakon sedam dana, tačnije 10. jula 1992. godine prebacili su nas kamionom u halu PARTIZAN, sportski centar u Foči. Unutra nas je bilo 74, zajedno sa 28 dece. Naišli smo na razbijena stakla po podu. Sakupili smo ga i odneli na bine da bismo mogli da legnemo. Nije bilo ni kreveta ni pokrivača.

Sutradan su došla 4 čuvara. Dvojica su bila iz sastava rezervne milicije, a dvojica su bili redovni milicioneri. Smenjivali su se svakih 8 sati. Uglavnom su svi bili grubi prema nama, osim BOŠKA PARTALA i SONIVOJA koji je pre rata bio radnik „Šumarstva”. Oni nas nisu maltretirali. Krišom su nam donosili hranu. Sa drugom smenom počinjale su naše muke: silovanje, iznurivanje glađu, a ponajviše psihičko maltretiranje. Pucali su bez razloga po sali, nekim ženama su stavljali nož pod grlo, psovali su, govorili svašta, pretili, šutirali...

Oko 16. jula dolazi jedna mlada, plava novinarka i ispituje nas o uslovima u PARTIZANU. Pitala nas je da li nas tuku i siluju. Savetuje nam da se ne bunimo jer nećemo izbeći da budemo silovane.

Sutradan dolazi ŽAGA. To mu je nadimak. Imao je crnu traku na glavi i mislim da im je to jedan od glavnih ljudi, kao neki VOJVODA. Sa njim je bilo još 18 njegovih vojnika. ŽAGA je zapitao: „One koje su davale intervju moraju i meni da daju?”. Odmah su povelili sa sobom [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] i [REDACTED]. Jedino su [REDACTED] vratili. Rekla nam je da su je vodili kod GICA VASILJEVIĆA na Brod. Druge nismo više videli.

Oko 20. jula 1992. dolaze ljudi iz SUP-a. Sa njima je bila jedna novinarka iz Engleske. Rekli su nam da nas vode u ČAJNIČE na razmenu. Nas nekoliko i tu novinarku stavili su u golf. Milicioner koji je vozio u jednoj ruci je držao pušku a drugom je upravljao. Ispred crnogorske granice izletela su na put 4 četnika. Stali su ispred kola sa uperenim puškama. Tražili su od milicionera da nas odvede dole u potok i ubije. Ubeđivali su se sa milicionerom i na kraju su dozvolili da nastavimo put. Oko 10 sati uveče stigli smo u Čajniče. Nas osam su ubacili u kombi, a novinarku su uspeli da ubede da krene sa njima pod izgovorom da žele da popričaju sa njom, da imaju tumača i da neće biti nikakvih problema. Ostavila je stvari u kombiju misleći da će je vratiti odmah nazad. Mislim da im je bio cilj da je odvoje od nas. Odvezli su nas u školu. Tu smo zatekli ljude koje su ranije doveli iz Foče. Muškarci i žene su bili zajedno. Nisu nas maltretirali. Doneli su nam pečenje, paradajz i hleb. Želeli su da prikažu svetu kako nas hrane. Nakon izvesnog vremena stigla je i novinarka.

Sutradan su došle srpske žene iz Čajniča i donele nam mleko, kafu i u vrećama cigarete i slatkiše. Posle doručka dolazi čovek koji se zove KORNJAČA i saopštava nam da nas vraća u Foču zato što Alija odbija da nas primi. Pritom je naglasio da nam ni dlaka sa glave neće faliti. Nosio je šubaru i na njoj je bila kokarda. Bio je sav obrastao u bradu. Novinarka nije htela da se vraća u Foču jer je očekivala da nas razmene i upute prema Goraždu. Mislim da je to bio unapred smišljen scenario po kojem je trebalo pokazati kako su četnici dobri ljudi koji hoće da nas razmene, a da Alija Izetbegović to neće.

Autobus je došao. Narod se iskupio da nas isprati. Neka televizija je sve to snimala.

Vratili smo se u Foču. Autobus se zaustavio najpre ispred KP DOMA. Muškarce su prozvali, pretresli ih, a potom vratili u autobus. Onda dolazimo do PARTIZANA..

Opet sve po starom. Silovanje se nastavlja. Noću su ulazili unutra i u mraku su nas opipavali kako bi pronašli mlađe žene. Najčešće je dolazio TUTA JANJIĆ. Zatim, GOJKO JANKOVIĆ, SLOBODAN POPOVIĆ, MIĆA ĆELASAN, SRETEN VUJADIN (on je ponekad dolazio i tri puta tokom dana) i RADANOVIĆ DRAGO - SRCE. Njih sam prepoznala. Žene koje su odvodili pričale su nam da su ih silovali u praznim muslimanskim kućama i stanovima.

Oko 23. jula 1992. dolazi DRAGAN GAGOVIĆ načelnik milicije i traži dve žene koje bi išle da pregovaraju sa muslimanskom stranom na JABUCI u vezi sa oslobađanjem dvojice srpskih zarobljenika, [REDACTED] i [REDACTED] (sina jednog autoprevoznika iz Foče). Bira žene koje imaju decu da bi bio siguran da će se vratiti. Nekoliko dana su odlazile žene da pregovaraju. Išle su [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (Svedokinju 95) i [REDACTED]. [REDACTED] i [REDACTED] nisu se vratile. Ostale su kod naših boraca.

Jedne noći, oko 5. avgusta 1992.godine došao je jedan milicioner i pred nama je silovao [REDACTED]. Bio je mrak pa ga nismo prepoznali. [REDACTED] se opirala. Čuli smo je kako jauče.

Deca su bila gladna. Obično smo im davali samo hleb. Ako bi smo i dobili nešto hrane to su bile prokisle splachine, ostatci četničkih obroka. [REDACTED] je imala nešto deviza pa je time kupovala hleb. Praška i sapuna nije bilo. Prali smo i sebe i decu hladnom vodom. Bile smo prisiljene da nosimo mokar veš, jer nismo imali ni vatu.

12. avgusta 1992. četnici su odveli [REDACTED] (Svedokinju 95) i [REDACTED]. Kasnije su nam pričale da su ih najpre odveli na GRADSKI STADION i da ih je tu silovalo više vojnika. Potom u BUK BIJELU u njihov vojni štab. Tu je bilo oko 300 četnika. I tu su ih silovali.

13. avgusta 1992. trebalo je da krene konvoj za Skoplje. Krenulo je samo 4 autobusa i to uglavnom sa ljudima iz grada. Mi iz PARTIZANA smo se pobunili. Izašli smo napolje. Nismo hteli nazad u PARTIZAN. BOŠKO nas je smirivao i rekao da moraju da nas razmene. Otišao je u SUP da pregovara i vratio se ljut. Rekli su mu da nema goriva. Kada su našli gorivo rekli su nam da nemaju vozača. Mislim da su nas tako zavlacili da ne bi smo mogli otići toga dana. Konačno oko 2 časa popodne dobili smo dva autobusa. Na ŠĆEPAN POLJU presreću nas crnogorski četnici. Posle manjih provokacija nastavljamo put. Došli smo u Podgoricu i tu smo prespavali. Iako smo imali propusnice za Skoplje, naša dva autobusa su usmerena za Novi Pazar. Smestili su nas u kamp u RAJČINOVIĆ BANJI. Krajem oktobra otišla sam sa drugima za Tursku.